

STUDIJSKI BORAVAK U SJEDINJENIM DRŽAVAMA AMERIKE

Trivanović Dragan

Tijekom ožujka 2005. godine posjetio sam Cleveland Clinic Foundation Hospital u Clevelandu, država Ohio, u sklopu Observership programa kojim se liječnicima iz ostalih američkih bolnica kao i iz cijelog svijeta omogućuje boravak na ovoj klinici.

Riječ je o jednoj od najvećih američkih i svjetskih bolnica, bolnici budućnosti. Iako su u vrijeme mog dolaska oko klinike bili veliki radovi, sve je bilo, uključujući i promet i parking, savršeno organizirano. Svojom površinom, klinika je zapravo jedan manji grad s vlastitim autobusnim prijevozom, policijom, poštom, hotelom, muzejima, bibliotekama, shopping centrom, restoranima i čak sedam parking zgrada.

Zapravo u sklopu Cleveland Clinic Health Systema nalazi se nekoliko desetaka odvojenih bolnica u samom Clevelandu i drugim gradovima državama Ohio i Florida.

Iako je Cleveland klinika poznata desetljećima, posljednjih je godina dosegla svoj vrhunac. Svakako treba spomenuti da je ovdje učinjena 1958. godine prva koronarografija, 1967. godine prva operacija srčane arterijske prenosnice (CABG), 1999. godine prva transplantacija larinksa, odnosno 2003. godine otkriven prvi gen povezan s koronarnom arterijskom bolešću. Na klinici je zaposleno 1100 liječnika, godišnje se obradi 2.492.415 bolesnika, ima smještaj od 1058 kreveta, 78 operacijskih dvorana, a godišnje se tu nalazi i oko 800 specijaliziranih raznih struka.

Iako izgleda kao privatna klinika radi se o kompleksnoj akademskoj organizaciji koja je financirana i brojnim donatorima te naplatom usluga od bolesnika iz cijelog svijeta koji su obično smješteni u hotelu u sklopu bolnice. I bolesnici s nižim osiguranjem bivaju hitno zbrinuti, a račune neosigu-

ranih bolesnika plaća država.

Fascinantan je i u detalje razrađen put potencijalnog akutnog koronarnog bolesnika. Iz cijele države Ohio putem specijalnog airlifta (zdravstveni prijevoz helikopterima) dolaze bolesnici s bolovima u prsima koji od slijetanja na heliodrom prolaze put od zgrade Chest-Pain centra do Heart Centra gdje su spremne ekipe za dijagnostiku i koronarne intervencije svih tipova. Sustav je vrlo razrađen i kvalitetan pa se menadžment posebno ponosi ovim dijelom klinike po čemu zauzimaju prvo mjesto u Americi prema godišnjoj analizi US News and World Report (Best Hospitals). Na žalost, nisam mogao pristupiti 8. katu Heart centra gdje se nalazi VIP dio klinike u kojem su smješteni najbogatiji bolesnici, političari i slične osobe iz cijelog svijeta koji svakodnevno dolaze na dijagnostiku i liječenje.

Klinika je vrlo aktivna u sportskoj medicini pa je i sponzor svim vrhunskim američkim sportskim ekipama između ostalih i Cleveland Cavaliersima, NBA klubu s megazvijedom LeBron Jamesom čije su igre jedna od tema u pauzama rada bolničkog osoblja.

Imao sam čast boraviti u Cleveland Clinic Taussig Cancer centru u sklopu manje skupine, tzv. round group, hematologa dr. Lichtina, čiji je zadatak u ožujku 2005. bio konzilijarni rad na kardiologiji i kardiokirurgiji Cleveland klinike, dijelu bolnice po kojem su najpoznatiji u svijetu. Po klinici sam se kretao noseći identifikacijski bedž sa slikom, imenom i nazivom mentora, a bedž mi je ujedno služio kao magnetska kartica kojom se otvaraju brojna vrata klinike.

Bolesnici su unatoč teškim dijagnozama i nerijetko multirajućoj kemoterapiji smješteni u apartmane gdje primaju terapiju u društvu članova obitelji uz kabelsku televiziju, pristup Internetu, besplatan telefon uz njegu brojnog medicinskog osoblja.

Moram priznati da u kontaktu s brojnim specijalizantima iz raznih zemalja od kojih su brojni i arapskog porijekla kao i sa stalnim osobljem nisam čuo nikakvu značajnu zamjerku na uvjete rada, zaradu ili druge poteškoće. Unatoč tome

pravog radnog vremena nema. Specijalizanti su na radnom mjestu znatno prije sedam sati kada je jutarnji sastanak uz kavu gdje se planira dnevni rad. Nema pravog kraja radnog vremena, radi se dok se ne završi rutinski posao, znanstveni dio rada ili obveze prema brojnim protokolima i naizgled velikoj i zamršenoj administraciji. Svi podaci, povezani su moćnim softwarom za vanjske i ležeće bolesnike. Podaci uključuju i fajlove obiteljskog liječnika tako da je u svakom trenutku potpuni pristup (naravno ukoliko ste ovlašteni za pristupanje bazi podataka) svim laboratorijskim i drugim pretragama i nalazima. Bilo je pravo zadovoljstvo kada na upit kardiologa o blagoj trombocitopeniji bolesnika primljenog zbog hitnog stanja na kompleksnoj antikoagulantnoj terapiji računalni sistem sam izbaci analizu i kretanje hemato-loških i koagulacijskih pretraga i mogući utjecaj medikamentata u patologiji ovog stanja u posljednjih nekoliko godina. Na hematološko-onkološkom odjelu u tijeku su dvije vrlo opsežne i poodmakle kliničke studije. Prva obuhvaća bolesnike s B-staničnim folikularnim ili transformirajućim limfomom u relapsu ili refraktornim na sadašnje protokole koji sada primaju Zevalin tzv. pametnu-bombu, radioimunizirajući lijek, prvi agens takve vrste odobren od strane FDA-a. U drugoj studiji, ispituje se Phenoxodiol, lijek za stabilizaciju karcinomske progresije

U bolnici mi je nesebičnu pomoć pružila doktorica Ena Šegota, koja je porijeklom iz Zagreba i čija su mi objašnjenja pomogla u shvaćanju same organizacije klinike koja je potpuno drugačija u odnosu na naš zdravstveni sustav.

Ono po čemu je trenutno klinika u svjetskom vrhu je i transplantacija srca i pluća, oftalmologija (Cole Eye Institute), dječje bolesti, vrhunska urologija i gastroenterologija, dijelovi koje sam želio posjetiti ali zbog nedostatka vremena to nije bilo moguće. Ovim putem želio bih se zahvaliti upravi Opće bolnice Pula koja je podržala moj odlazak u kliniku. Za one koji žele saznati više o ovoj zdravstvenoj ustanovi mogu potražiti dodatne informacije na web adresama www.ccf.org ili www.clevelandclinic.org.